

Zastoj v tržaškem pristanišču

Lani nismo napredovali - Manj prometa po železnici in cesti

Lansko leto ni bilo za Trst kdove kaj ugodno, kar zadeva njegov blagovni promet z zaledjem in prekomorjem. Po statističnih podatkih je promet po morju sicer narasel v prvih enajstih mesecih 1962 za 95.715 ton, toda obtem se je zmanjšal promet po železnici za 123.398 ton, tako da znaša pasiven saldo obojnega prometa v primerjavi z letom 1961 27.683 ton. K temu pa bo treba pristoiti še razliko prometa po cesti, ki je bil že do konca septembra za 76.594 ton manjši kot leta 1961. Tako lahko računamo, da je bil celotni promet našega pristanišča v minulem letu za nad 100 tisoč ton manjši kot leta prej. To pade tem bolj v oči, če primerjamo tržaški promet z razvojem drugih italijanskih pristanišč ter z občo gospodarsko konjunkturo v vsej državi.

Venezuela, Egipt, Kanada, Sudan in Jugoslavija (2.480 ton).

Nazadovanje prometa po železnici

Zaskrbiljevo sliko kot pomorski kaže tranzitni promet po železnici. Saj je to najboljši barometer povezave Trsta s svojim naravnim zaledjem. Kot je razvidno iz spodnje razpredelnice, je najbolj upadel tranzitni promet z Avstrijo, ki je še vedno najboljši uporabnik železnice, ki vežejo zaledje z našo luko. Njen delež od celotnega prometa je zdrnil za 46,33 odst. leta 1961 (včasih je

v prejšnjih letih dosegel tudi 60 odst.) na 42,93 odst. lani. Za 0,80 odst. je nazadovalec promet z notranjostjo Italije, za pol odstotka pa z Madžarsko; pač pa se je lani povečal za 2,42 odstotka promet z Zahodno Nemčijo ter za 1,33 odst. s Češkoslovaško. Za malenkost je napredoval tudi železniški trgovski promet z Jugoslavijo; tu moramo pripomniti, da je v statistiki upoštevan le izvoz in izvoz s tržaških postaj, tako da npr. proseška postaja, kamor Jugoslavija dovažata velike količine živine in mesa, ni vzeta v poštev. Poleg tega se precej prometa z Jugoslavijo razvija po cesti.

Promet z zaledjem po železnici (v tonah)

	1961			1962		
	Dovoz	Odvoz	Skupaj	Dovoz	Odvoz	Skupaj
Notranjost	286.430	241.783	528.213	276.576	204.945	481.521
Tržaško ozemlje	179	644	823	79	193	272
Avstrija	316.059	723.001	1.039.060	279.974	631.374	911.348
CSSR	141.341	210.850	352.191	147.656	215.682	363.338
Z. Nemč.	33.525	105.803	139.328	46.970	135.682	182.652
Jugoslav.	43.429	15.048	58.477	45.779	13.445	59.224
Poljska	1.808	983	2.791	2.447	192	2.639
Rumunija	4.362	2.483	6.845	3.408	397	3.805
Madžarska	12.003	34.979	46.982	11.059	21.012	32.071
Švica	8.695	47.250	55.945	12.104	47.866	59.970
Ostale države	11.913	4.639	16.552	24.140	4.286	28.426
Skupaj	859.471	1.387.463	2.246.934	850.122	1.272.414	2.122.536

Dovoz raznega blaga

Od posameznih vrst blaga, ki je prispelo iz tujine v Trst po železnici, gre veliki delež lesu (135.000 ton (1961 — 127.000 t); napredoval je dovoz tudi premoga 60.000 t (53.000 t), žita 27.000 t (17.000 t), špirta 15.000 t (10.000 t), jeklenih cevi 11 tisoč ton (4.000). Nazadovalec je uvoz železnih in jeklenih ingotov 81.000 t (90.000 t), papirja 49.000 t (60.000 t), samotne ženske 15.000 (25.000 t), plavžarskih odpadkov in kamna. V izvozu se je najbolj povečala količina koruze 146.000 t (30 tisoč ton), agrumov 29.000 t (20 tisoč ton), surovega tobaka 13 tisoč t (7.000 t) in magnezita; nazadovalec pa je izvoz železne rude 378.000 t (523.000 t), premoga 4.000 t (34.000 t), gorilnih olj 28.000 t (46.000 t), lesa 21.000 t (30.000 t), phanega rize 5.000 t (13.000 t), kave 15 tisoč ton (18.000 t) in železnih odpadkov 28.000 t (37.000 t). Ostale važnejše postavke tržaškega izvoza so ostale skoro nespremenjene: vino 67.000 ton, bencin 87.000 ton, petrolej, gazolin in tekoči plin 59.000, železne in jeklene plošče 20.000, pivo 10.000 ton itd.

Po cesti manj prometa

Čeprav se podatki za cestni promet nanašajo le na prvih devet mesecev leta, se že jasno odraža znaten upad količine blaga, pripeljanega v Trst ali iz njega po cesti. Pri uvozu blaga s kamioni razlika ni velika (1961: 205.000 t, 1962: 197 tisoč ton) zato pa je mnogo večja pri izvozu (1961: 989.000 t, 1962: 921.000 t), to je 68 tisoč ton ali 6,7 odst. manj. Vsekar je delež cestnega prometa s približno 17 odst. od celotnega prometa dokaj nizek v primerjavi z drugimi italijanskimi in tujimi lukami. Po cesti je dospelo v obdobju januar — september 1962 v Trst med drugim: žita 7.184 t (1961 — 9.933 t), svežega in sušenega sadja 1.216 t (445 t), vino in druge pijače 19.334 t (1.808 t), meso in konzervirano meso 134 t (1.097 t), les 30.758 t, rutično 880 ton (1961 — 3.706 ton). Nazadovalec pa je izvoz dragocenegega tovora, kot npr.: strojev in aparatov na 26.908 ton (1961 — 30.329 ton), avtomobilov, traktorjev in nadomestnih delov na 7.280 ton (1.961 — 9.336 ton), stekla in kristala na 6.438 ton (1961 — 7.860 ton); dalje je upadel izvoz železne pločevine na 21.565 ton (od 32.267), cinkove rude na 38.145 ton (55.203), papirja na 64.820 ton (70.048 ton). Zanimiva je ugotovitev, da je uvoz ekvivalentnega lesa padel pod polovico količine iz 1961, ob enem pa se je precej okreplil izvoz lesa iz tržaškega zaledja v prekomorske države, zlasti v Egipt in Bliznji vzhod.

Povezava z vsem svetom

Tržaško pristanišče je po morju povezano s skoro vsemi državami sveta. Tako je bilo lani v prometnih stikih z nad 120 državami vseh petih celin. Po količini vkrancnega oziroma izkrcanega blaga so poleg Italije z 908.000 tonami na prvih mesecih izvoznice petroleja: Irak z 1.010.000 t, Zrušene države s 312.000 t, Indija s 313.000 t, Sovjetska zveza z 226.000 t, Kuwait s 176.000 t, Grčija s 130.000 t, Qatar s 120.000 t, Argentina s 115.000 t; sledje z manj kot 100.000 ton Iran, Španija,

kakor decembra 1961 (174.000 ton decembra 1962 in 259.738 ton leta 1961). V samih Javnih skladiščih je bilo v vsem letu 1962 2.021.000 ton prometa, v letu 1961 pa 2.279.000 ton. V vsem tržaškem pristanišču smo lani verjetno dosegli promet okoli 5 milijonov (v letu 1961 5 milijonov 175.234) ton pomorskega prometa.

Zastoj, ki se je začel pojavljati v tržaškem pristanišču, nam postane toliko bolj očiten, ako primerjamo naš promet z benškimi. V prvih desetih mesecih je pomorski promet Benetke dosegel 10.185.400 ton ter je za 1.246.153 ton presegal promet v istem razdobju leta 1961, to je za 13,9 odst. Med drugimi italijanskimi pristanišči naj omenimo na pr. La Spezia, kjer se je pomorski promet dvignil za 340.000 ton na 5.890.000. Genova je s prometom kar preobremenjena; lani je promet dosegel kar 28 milijonov ton.

Tri posojila latinsko-američkim državam

Medamerička banka za razvoj je odobrila posojila Mehiki, Boliviji in Dominikanski republik. Največ denarja bo prejela Bolivija (9.100.000 dolarjev), in sicer za potrebe kmetijstva; omenjena banka bo podela polovico 3.500.000 dolarjev Dominikanski republik, in sicer za gradnjo stanovanj, medtem ko banka Mehiki nakazala posojilo treh milijonov dolarjev za modernizacijo kmetijstva. Za izvedbo načrta za namakanje v dolini Temascalcingo v Mehiki pa pojde, 1.200.000 dolarjev.

Med volilno agitacijo, ko se je namreč Brazilija pripravljala na ljudsko glasovanje (referendum) o ustavnem vprašanju, to je o pravici predsednika republike in vlade, so bila močno v ospredju gospodarsko-socialna vprašanja. Proti načrtom predsednika Goularta so nastopili zlasti desničarji, ki ga obtožujejo simpatij na sproti skrajni levice in hkrati tudi nasprotovanja gospodarski in zunanji politiki, ki bi se oslonila na Zdržene američke države. Ljudsko glasovanje (6. januarja) naj bi odločilo, ali naj predsednik republike v sebi združuje tudi oblast predsednika vlade ali pa naj se oblast predsednika republike o krme in odgovornost prepusti predsedniku vlade oziroma parlamentu.

Za Ameriko in proti njej

Kakor rečeno, je prešla agitacija od tega povsem političnega vprašanja na gospodarsko-socialno področje. Goulart se zavzema za združitev oblasti v rokah predsednika, ki naj bi bil hkrati predsednik republike in predsednik vlade, hkrati pa je pristaš odločnejših gospodarskih in socialnih prenosov. Levo usmerjeni politiki očita Zdrženim američkim državam in mednarodnim finančnim in gospodarskim ustanovam, ki so po njihovim mnenjem, da hočejo Brazilijo izročiti vlekaplutelu ter jo spraviti tudi pod zunanje-politični vpliv Zdrženih američkih držav. Amerika naj bi tudi bila nasprotna zlasti brazilskemu državnemu podjetju Petrobras, ki predstavlja državni monopol na petrolejskem področju. Tudi Mednarodni denarni sklad naj bi bil pravzaprav sklad

Karikaturist ruskega humorističnega lista «Krokodil» je vpregel poleg ameriškega imperializma in «nemškega militarizma» še nenavadno «žival» — voditelja abnanskih komunistov Enverja Hoxho. Sovjetski listi v zadnjem času ostro kritizirajo stališče abnanskih komunistov, ki odobravajo kitajsko politiko nespravilnosti in nepoštenosti proti Ameriki in zahodnim državam. Po mnenju Kitajcev ne bi smela Sovjetska zveza podpirati pred Ameriko na Kubi, rajši naj bi se spustila v vojno. Zanjete dni so se oglašila tudi «Izvestija». List očita abnanski «dogmatični», da so proti politiki mirnega sožitja nasproti vsem deželim, kjer ne vlada socializem; takšno njihovo stališče izvira iz strahu in malovernosti, češ da socializem ne bo zmagal nad kapitalizmom v mirnem tekmovanju. Mnogi si razlagajo ta sovjetski očitek Albancem tako, da velja pravzaprav Kitajcem, s katerimi si Rusi niso posebno dobri. Spor med ZSSR in Kitajsko naj bi se razodel z vsi silo tudi na 6. kongresu komunistične stranke v vzhodnem Berlinu, ki mu bo prisostvoval tudi Hruščov; kongresa se bo udeležilo tudi odposlanstvo iz Kitajske.

Francija hoče postati žitnica Zahodne Evrope

Zato nasprotuje pristopu Anglije k EGS - Več žita na manjši površini

Nesoglasja zaradi uvoza kmetijskih pridelkov se ne pojavljajo samo med Veliko Britanijo in državami Evropske gospodarske skupnosti, temveč odpor proti uvozu kmetijskih pridelkov vzbuja trenje tudi med Zdrženimi američkim državam in Evropsko gospodarsko skupnostjo. V sporu z Zdrženimi američkim državam igra važno vlogo zlasti vprašanje uvoza pšenice. Američani hočejo ohraniti evropski trg za svoje pšenico in ga po možnosti celo razširiti, kajti pšenice imajo več kot preveč. Nedavno je ameriški kmetijski minister Freeman razpravjal o tem vprašanju posebej s predsednikom Kennedyjem.

Evropska gospodarska skupnost se upira uvozu pšenice iz držav izven Evropskega skupnega trga z prvi vrsti pod vplivom Francije, ki prideluje preveč pšenice za svoje potrebe in je primorana iskati zunanje trge za žito. Francija hoče postati prava žitnica za ostale države Evropske gospodarske skupnosti in po poročilih dopisnikov angleških listov iz Pariza se tudi iz tega razloga upira pristopu Velike Britanije k EGS. Lani je bila v Franciji izredno ugodna žitna letina. Za francosko žito se zanimajo tudi Kitajci; toda vprašanje izvo-

za francoskega žita na Kitajsko je bolj zapleteno, ker je povezano s kreditiranjem, trg Evropske gospodarske skupnosti je za Francijo neprimerno bolj privlačen, ker je poleg vsega tako blizu. Prav ta trg si hočejo zagotoviti francoski pridelovalci pšenice.

Vedno več pšenice

Zanimivo je, da Francija prideluje vedno več pšenice, čeprav se njeno prebivalstvo na deželni krči, ker odhaja deželje več ljudi v mesta. Po gospodarskem načrtu 1961-65 bo opustilo kmetijsko delo okoli 270.000 ljudi; tem se bodo pridružili še novi delavci in ustvarili delovno silo 930.000 ljudi, ki jih zahteva novi gospodarski načrt za nekmetijsko delo. Pri vsem tem bodo v Franciji pridelali v tem času 25 odst. raznih vrst žita več. Tako ne bo treba Francozom, ki so svobodi kmetijskih potreb pokriti z uvozom, več teh uvažati, pač pa bo leta 1965 prišlo do 10-odstotnega prebitka, ki bo na razpolago za izvoz. To hočejo Francozi doseči predvsem z mehanizacijo in splošno modernizacijo kmetijstva, ki so se ga lotile zadnje francoske vlade in ga izvajajo, čeprav ta pa tam nalletijo na odpor pri kmetih.

Francoski izvedenci cenijo pridelke pšenice v letu 1962 na 140 milijonov stotov; žito je bilo lani zelo dobro. Domača poraba na kmetih za prehrano ljudi in živine bo zahtevala nekaj nad 90 milijonov, nekaj manj kakor 50 milijonov stotov, preostalo ostalemu prebivalstvu oziroma za izvoz. Francozi računajo, da bodo lahko izvozili v komunistične države okoli 15 milijonov stotov, v Zahodni Evropi, posebno pa v Zahodni Nemčiji bodo francoski izvozniki lahko razpečali okoli 12 milijonov stotov. Po načrtih francoskih izvedencev bi morali francoski kmetovalci po izvedbi ustrezne mehanizacije in drugih agrotehničnih ukrepov pridelati še vedno dovolj pšenice na za polovico manjši površini, kakor jo navadno sejejo. Francoski strokovnjaki so optimisti glede možnosti razpečanja večjih količin pšenice, ker so prepričani, da se bo uvaževanje po žitu v Evropi povečevalo.

Žito za živinorejce

Te svoje račune spravljajo v zvezo z naraščajočo potrebo po mesu in tem posledno naraščajočimi zahtevami živinorejcev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V Braziliji boj proti inflaciji

Lani življenje za 50 odst. dražje - Velikopotezen načrt za gospodarsko obnovo

že. Vlada si je prizadevala, da bi z odločnimi posegi zavrta ta razvoj in pomagala zlasti manj premožnim. Uvedla je nadzorstvo nad cenami rize, mesa in mleka. Poleg tega je poslovala omejeno območje in pridelovalci živila neposredno prebivalstvu po nižjih cenah. Vojska je delila blago kar s svojih tovarnjakov. Vlada se zaveda, da zahteva boj proti inflaciji žrtve. Med vzroki tega pojava je sam predsednik omenil tudi prevelike izdatke vlade na račun države, katere gospodarstvo je pasivno. Težave nastajajo tudi zaradi starih, med temi je zadnja, to je stavka pomoščakov, ki so zahtevali prilagoditev plač novim življenjskim stroškom, ter je trajala 12 dni, močno prizadela brazilsko gospodarstvo.

V državni upravi je primanjkljaj lani dosegel nič manj kakor 400 milijonov dolarjev. Kljub temu hoče vlada izvesti investicijski program, ki je bil začrtan v novem gospodarskem planu za razdobje od leta 1963. Življenjski stroški so se lani povečali za okoli 50 odst. Vlada je prepričana, da se bodo njeni gospodarski načrti dali izvesti, ne da bi povprečni narodni dohodek nazadovale 7 odst. na leto. Predsednik Goulart je napovedal za razdobje 1963-65 37-odstotni napredek v industrijski proizvodnji in 20-odstotni v kmetijstvu. Proizvodnja jekla naj bi se dvignila na 4 milijone ton na leto in proizvodnja električne energije naj bi leta 1965 dosegla 7.500.000 kilovatov.

Na ljudskem glasovanju je zmagal Goulart; za ponovno uveljavitev predsedniškega režima je glasovalo okoli 6 milijonov Brazilcev.

ke, ki naj bi bila pripravna zlasti za pospeševanje gospodarskega razvoja v nerazvitih deželah, so mnenja, da utegne postati tako nagel inflacijski prodor smrtno nevaren za gospodarstvo katere koli države. Tudi ti dopuščajo inflacijo kjerkoli v razmerju 15 do 20 odst. Infliacija je zlasti zajela Brazilijo, odkar je pred podlugim letom odstopil predsednik Janjo Quadros. Ameriški tisk sicer ugovarja, da je Furtadov gospodarski načrt morda preoptimističen i preobsežen, priznava pa, da je Celso Furtado v glavnem ubral pravo pot. Ti listi pripominjajo, da je v prvi vrsti na poti gospodarskemu ozdravljenju nejasen politični položaj in prav zato pozdravljajo odločitve vlade, da se najprej razčisti politično ozračje, in to s plebisцитom o pooblastitvi predsednika. Predsednik Joso Goulart je v svoji noveletni poslanici posebno naglasil, da se mora prebivalstvo orestiti pesimizma in presojati gospodarsko-socialni položaj bolj optimistično. Po ustavi ostane sedanjim predsednikom na oblasti še tri leta. V svoji poslanici je dodal, da mu ostaja dovolj časa na razpolago, da izvujejo bitko proti inflaciji in izvede nov gospodarski načrt.

Draginja spremlja inflacijo

Spremljevalka inflacije je silna draginja; kruh, mleko, meso, riž, tobak in zdravila, vse te potrebščine so se močno podra-

Stvarni pogledi predsednika Avblja na razvoj jugoslovanskega gospodarstva

Časi administrativnih posegov so minili - Napovedane spremembe zunanjetrgovinskega in deviznega režima

Predsednik Izvršnega sveta LR Slovenije Viktor Avbelj je ob zaključku leta 1962 in nastopu novega leta odgovoril na nekatera vprašanja, ki mu jih je postavil urednik «Gospodarskega vestnika» glede gospodarskega razvoja v letu 1962 in smernic, po katerih naj bi se razvijalo jugoslovansko gospodarstvo v letu 1963. Prepričani smo, da bodo odgovori predsednika Izvršnega sveta LR Slovenije zanimali tudi naše bralce, ki zaradi svoje poslovne dejavnosti ali pa iz drugih nagibov pozorno sledijo razvoju jugoslovanskega gospodarstva v Jugoslaviji. Zato bomo vsaj v izvežku navedli pomembnejše odlome odgovorov predsednika. (Pripomba uredništva).

Urednika je zanimalo, kaj misli predsednik o uveljavljanju novega: sproščenega gospodarskega sistema in o uspehih, ki so bili doseženi. Predsednik je odgovoril, da je bilo lani (leta 1962) najvažnejše dejstvo, da so družbeno politični in oblastveni činitelji prišli do zaključka, da je zaradi nadaljevanja uspešnega družbenega in gospodarskega razvoja potrebno z vsi odločnostjo naprej izgrajevati sedanjega gospodarskega sistema. V začetku leta so nastopile marsikateri težave, ker se je iz prejšnjega leta zavlekel gospodarski zastoj v l. 1962; proizvodnja se je razvijala prepočasno, povečane

zaloge so vezale velika kreditna sredstva in investicijska potrošnja ni rasla v predvidevanih okvirih; zaradi slabega izvoza in razmeroma velikega uvoza je bil priliv deviznih sredstev daleč pod najnujnejšimi potrebami za redno plačevanje mednarodnih obveznosti in ni omogočal potrebnega uvoza opreme in reprodukcijskega materiala.

PROTI ADMINISTRATIVNIM POSEGOM

V takšnih dokaj težavnih razmerah so se pojavile težnje po ponovnem uveljavljanju političke močne roke v gospodarstvu, češ da je sproščen gospodarski sistem kriv zastoja v letu 1961 in v začetku leta 1962. Nekateri so menili, da je centralno, čvrsto direktno planiranje laiko uredniški socialistične družbene cilje, pravilno in pravično porazdeli pogoje nadaljnega gospodarskega razvoja in zagotovi rast življenjske ravni. Ni čudno, če so se sprico gospodarskih težav razkrili ostanki pristašev administrativnega socializma. Precej razširjena je bila misel, da bi se morda dala že s samo administrativnimi posegi na področju cen ali pa s samo družbeno intervencijo glede oblikovanja osebnih dohodkov v zadostni meri doseči ustaljenost tržnih odnosov in prispevati s tem k povešanju življenjske ravni. Ljudje, ki so prihajali s takšnimi predlogi so pozabili, da so v Jugoslaviji že zdavnaj minili časi administrativnega vodenja gospodarstva. Pristojni organi so si pridobili že dovolj izkušenj, da lahko pravilno presodijo dejanske rezultate administrativnih posegov v gospodarstvo, na področju proizvodnje in blagovne menjave ter vpliva takšnih posegov na oblikovanje rešitve ne življenjske ravni. Predbro so znane negativne posledice takšnih posegov na razvoj proizvodnje in potrošnje.

EDINA POT IZ TEŽAV

Iz teh dejstev so sledili jasni zaključki, da je edina pot iz težav za pospeševanje razvoja družbenega in gospodarskega sistema v spodbuditi najširše potube delovnih ljudi, družbeno-političnih in strokovnih organizacij ter javnih služb. Trenutne gospodarske težave se dajo premagati in naglo pospešiti gospodarski razvoj edino s tem, da naprej izgrajujemo gospodarski sistem, ki seveda mora upoštevati objektivne ekonomske zakonitosti. V takšnem sistemu družbeni posegi lahko samo udeležijo, da pa odredajo družbeno-gospodarski razvoj in odnose v proizvodnji in blagovni menjavi. V takšnem sistemu se lahko najbolj razvijajo ustvarjalnost posameznikov in skupnosti; v njem je človek glavni subjekt in objekt socialistične gradnje.

Konkretni ekonomsko-politični ukrepi za oživljanje gospodarske dejavnosti so imeli uspeh prav zato, ker so upoštevali splošna načela gospodarskega sistema ter so bili z njim vskajeni; to velja zlasti za ukrepe v investicijski politiki, v izvozu-uvoznem ter deviznem režimu pa tudi na področju delitve dohodka.

PRED SPREMENBAMI V ZUNANJETRGOVINSKEM IN DEVIZNEM REŽIMU

Predsednik je naglasil tudi potrebo, da se proizvodne zmogljivosti (obrat) modernizirajo in okrepi materialna osnova delavskemu upravljanju. Zanimivo so izjave predsednika o smernicah, po katerih naj bi se gospodarstvo razvijalo v letu 1963. Predsednik je napovedal spremembe v zunanjetrgovinskem in deviznem režimu ter finančno-kreditnem sistemu. Naglasil je velik pomen ustvarjanja pozitivnega ozračja in zainteresiranja delavca za proizvodnjo. Prav ti subjektivni činitelji so v veliki meri pripomogli k gospodarskim uspehom, ki so bili doseženi v drugem polletju leta 1962. Ti uspehi so se odražali v investicijah in izvozu. Predsednik Avbelj je naglasil potrebo, da se zunanjetrgovinski in devizni režim prilagodita zahtevam pospeševanja izvoza; devizni režim se mora bolj prilagoditi koristim proizvajalca in jih spodbujati z usposabljanju za mednarodno sodelovanje. Devizni režim naj se prilagodi potrebam izvoznikov, ki naj bi razpolagali s tolikšnim delom deviznih sredstev, da se bo dala zagotoviti redna oskrba s potrebnimi sredstvi za proizvodnjo. Govoreč o zunanji trgovini, je predsednik Avbelj ugotovil, da je bil lani dosežen na tem področju važen uspeh. V svoji državi, kakor tudi v sami Sloveniji je izvoz presegel pričakovanja; s tem so bili ustvarjeni pogoji za nadaljnje razvijanje gospodarske dejavnosti. Predsednik Avbelj je naglasil tudi potrebo, da se vzgojijo visoko kvalificirani kadri, ki bodo pripomogli k modernizaciji

proizvodnje. Tudi v Jugoslaviji se čuti pomanjkanje sposobnih znanstvenikov in strokovnih ljudi.

SOVJETSKI SVINEC
ČEZ TRST ZA
SEVERNO ITALIJO

Sovjetska ladja Falestih je pripeljala v Trst 250 ton svinca, ki je namenjen livarnam v severni Italiji.

«Kaj sva naredila»

«Mida sva že naredila, kaj ne? Kaj sva naredila, on sprevidnik in jaz potnik v avtobusu iz Pirana v Ljubljano? Kaj je mislil sprevidnik s tem skoraj zapuim vprašanjem, s katerim se je obrnil name prav tam pred «Triglavom» v Kopru, kjer je dva dni poprej naš učitelj in prosvetni delavec iz Trebe strmo glavič v morje? Domačnosti na teh avtobusih sem že vajen — nam občutilim zamejenjem prijza že sama domača govornica v javnem avtobusu ali v lokalih in nas takoj zbliža s sosedom — vendar se je vsaj sprevidnikov nagovor hipoma zazdel veliko odkritje. «Sva naredila», kako čudovito! On pokonci, kot se spodobi predstavniku podjetja s tolikimi avtobusi, velikansko delavnico v Semeđli in vrh vsega skoraj predstavnik reda in oblasti v avtobusu, z obširnimi pooblastili kakor kapitan na ladji in jaz skromen potnik, stisnjen v kot na temnem sedežu in srecen, da vsaj ne prejemam burk s leve in desne, kakor se to dogaja nam zemljanom brez lastnega avtomobila, kot človeka, s katerim je nekaj naredil skupaj? Postavi me je torej na isto ravnino s seboj. Kaj sva pravzaprav naredila? Hotel me je vprašati, ali sem mu že pokazal vozovnico in ali jo je on že prečital, a naredil je tako nevarno in domače, da sem se moral nenaoma začutiti njegovega sodelavca. Kako prijeten občutek biti sodelavec! Prispevati k dovrstvi nekega dela kot enakoverna moč na isti stopnji! Kdor bi mogel postaviti stike človeka s človekom na delu na takšno raven, kot jo je označil, gotovo nepremisljeno in samo po svojem notranjem nagibu, sprevidnik nasproti potniku, ki rešil tako preprosto tisto zavzelo socialno vprašanje, ki v zadnjih 150 letih še vedno skoraj iz dneva v dan na milijone delavcev na ulico, a hkrati dela tako velike preglede voditelje podjetij, čvarjem javnega reda, državnikom in sociologom. Ustvariti tudi na delu v tovarni ali pisarni odnosu sodelovanja in medsebojnega razumevanja za odgovornost pri delu in življenjski krizi, ki ga v tej ali drugi obliki gotovo vsak izmed njih nosi, ali bi ne bil to ideal organizatorjeve dela? Oba človeka, ki se snideta zaradi dela, tisti, ki delo naroča ali ga nadzoruje, in tisti, ki ga izvršuje, bi morala imeti občutek resničnega sodelovanja, zato da bi bilo delo izvršeno v korist obeh, čeprav neposredno v korist samega podjetja, a to je konec koncev človeška tvorba in po svojih dosežkih namenjena človeški blaginji.

Stvar je na prvi pogled preprosta in jasna, gledana iz daljave od neprizadevanja, in vendar tako težko dosegljiva, da je pač vsem človek z vsemi svojimi čudovitimi lastnostmi, a tudi s slabostmi, nagnjenji in potrebami. «Kako pa si bo deliti sadone dela?» vprašuje glas človeka iz mesa. V zapisnik občnega zbora bi ta glas bolj strokovno zabeležili: «Kako si bomo delili dobiček?»

Kakor na delu tako bi tudi pri delitvi dobička zadeva bila lahka, ko bi se oba — tisti, ki odloča, in tisti, ki odločitev sprejema, zavedala, da sta vendar oba človeka. Zdi se pa, da je prav to, v časih silovitega napredka in kovanju oročja, s katerim človek bogastvo trga iz objema narave, ga predeluje in množi, najteže, upoštevati namreč človeka, kakršne je. V sodobni tovarni ali delavnici vidi človek pred seboj prejšnj stroj kakor socialnega; važnejše je, da stroj teče. In vendar pri vsej automatizaciji brez človeka ne pojde, a samo automatizacija mora pač služiti le človeku. Zakaj tega vsega pravzaprav ne vidimo? Sociologi in vzgojitelji pripominjajo, da je človekova notranjost, njegova duhovna omika zaostala in ne napreduje vsrč z napredkom tehnike.

MEDNARODNA TRGOVINA

Italija in Jugoslavija ne prodajata cementa v dumpingu

Ameriško finančno ministrstvo je izreklo, da Italija in Jugoslavija ne dobivata cementa v Ameriko po nižjih cenah, kot jih smatra za pravične. Pred dvema letoma so se namreč ameriški proizvođači cementa pritožili proti dobaviteljem iz teh dveh držav, če bi prodajali po portland in beli cement po cenah dumpinga. Podtjaki za finance James Reed je izjavil, da se cement ne sedaj in verjetno niti v bodoče ne bo prodajal izpod pravične cene, kot to predvideva zakon proti dumpingu. Glede Jugoslavije je Reed izjavil, da je posilja leta 1961 cenejši kot na jugoslovanskem trgu, kasneje pa ni bilo nobene pošiljke. Italija je lani prodala v Ameriko za 244.000 dolarjev cementa, Jugoslavija pa predlanskim za 160.740 dolarjev.

Tudi zahodnoevropske države imajo nerodnosti z ameriškim zakonom proti dumpingu. Nedavno je finančno ministrstvo ZDA pozvalo carinske oblasti, naj zadržijo deklaracije o dobavih žice iz Zah. Nemčije, Belgije, Luksemburga in Francije. Preden bodo prejeli dovoljenje za uvoz, bo morala carinska komisija ugotoviti, ali ne bodo to tem dobavami oškodovani domači proizvajalci žice. V takem primeru bi jim po zakonu proti dumpingu primerno zvišali uvozno carino. Predlanskim so proizvajalci žice napravili zelo dobre kupčije v Združenih državah. Tako so prodali nemški ječkarji za 12,2 milijona dolarjev žice, francoski za 6,3 milijona, italijanski za 3,3 milijona, belgijski za 2,3 milijona dolarjev žice.

VEČ MARMORJA V ITALIJI
Preteklo leto je bilo precej ugodno v pogledu proizvodnje in prodaje marmorja raznih vrst (za oblaganje, kiparski, pisani, itd.). Skupno so lani spravili na domači in inozemske trge okrog 450.000 ton. Od tega odpade na revir Carrara-Massa-Fivizzano več kot dve tretjini, to je 311.166 ton, na ostale kamnarske okraje, kamor spadata tudi Nabrežina in Repen, pa okrog 130.000 ton kamna.

SVET ZA VZAJEMNO POMOC

Po vsteh iz Varšave bo presnova dosejanega trgovinskega in plačilnega sistema med državami Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč v smislu sklepanja zadnjega zasedanja v Bukaresti zahtevala dalj časa. Nekateri izvedenci so menjajo, da se utegne zavleči tja do leta 1969 in celo 1970. Izdelali bodo poseben načrt, ki naj bi bil v osnovi za multilateralni plačilni sistem med vzhodnimi državami. Izvedbo načrta bo možno doseči samo postopoma. Ta naj bi nadomestil dosedanja način poravnave trgovinske izmenjave, ki se oslanja na bilateralni sistem. Ustanovili bodo poseben odbor finančnih ministrov, ki bo sestavljen osnutke za »banko socialističnih držav«. Poenotiti nameravajo tudi prevoze. Se posebne težave bodo nastale pri reševanju vprašanja cen. Drugi problem postavljajo vprašanje »delitve dela«. V načelu naj bi v pogledu proizvodnje določene države imele določene vloge. Ta delitve bi bila odločilna tudi pri gradnji industrije.

POMORSTVO

Dve novi veliki ladji. Jutri bodo v ladjedelnici CRDA v Trzinu splovili potniško ladjo »Oceanica«, ki so jo zgradili za angleško družbo »Home Lines«. Ta prekoceanska ladja ima 33.500 BRT nosilnosti, dolga je 236 m, široka 29,4 m, visoka pa do gornjega mostiča 23,4 m. Gnalji so bodo motorji s 27.500 konjskih sil ter bo lahko dosegla brzino 25 milj na uro. V njej bo prostora za 1.587 potnikov in 535 most posadeke.

Istega dne bodo postavili v trziški ladjedelnici gredeji za drugo veliko ladjo, in sicer za 87.400-tonsko petrolejsko ladjo za družbo »Santa Lucia« iz Palerma. To bo največja ladja, ki je bila kdaj zgrajena v Italiji, obemem pa največja motorna ladja na svetu. Splavivne ladje »Oceanica« in postavivne gredeji za novo motociesterno se bo udeležil tudi predsednik republike Antonio Segni.

LADJE SPLOSNE PLOVBE

Motorna ladja »Bled« je 2. januarja preplula Gibraltarsko ožino ter je 7. t. m. dospela v Dakar, od koder nadaljuje svojo pot proti Takoradiju, Temi, Lagosu in Port Harcourtu. Ladja »Bohinj« je 7. januarja dospela v Genovo, odkoder je nato nadaljevala pot proti Reki, kamor prispje 14.1. — Ladja »Bovec« je 5. januarja odpeljala iz Santosa za Montevideo in Buenos Aires, kamor je prispela 10. januarja.

NAPOVEDANE LADJE JUDGOLINJE (Odhodi iz Trsta)
Proga Jadransko morje — Bengalski zaliv: Javala 25.1.63.
Proga Jadransko morje — Daljni vzhod: Lovćen 20.1.
Proga Jadransko morje — Japonska (ekspresna linija): »Velebit« 10.1.
Proga Jadransko morje — Perzijski zaliv: »Nikola Tesla« 25.1.
Proga Jadransko morje — Severna Evropa: »Matko Laginja« 10.1 za London, Hull; »Frano Suptilo« 21.1 za London, Hull; »Pula« 16.1 za London, Tull, Hamburg, Rotterdam, Antwerpen.

NAPOVEDANI PRIHODI LADJ:

»Tijank« 21.1. iz Japonske; »Trepča« 17.1. iz Združenih držav.

Sedanji sistem cen je v veljavi od 1956 in ne ustreza zahtevam po poenotenju, ker je bil v dvostranskim pogajanjih v priključni spremeni in vključeni željam posameznih držav. Novi sistem naj bi se oslanjal na svetovne cene v razdobju 1957-61. Nova trgovinska pogajanja med posameznimi državami naj bi se oslanjala na novi sistem cen.

ITALJANSKI TISK O JUGOSLOVANSKEM GOSPODARSTVU

Rimski gospodarski list »Il Globo« je priložil podrobne podatke Zveznega zavoda za statistiko v Beogradu o razvoju industrijske proizvodnje v 11 mesecih leta 1962. Napredek je dosegel 7 odst. v primerjavi s prejšnjim letom; edino proizvodnja premoga, gradbenega materiala in predelave tabaka ni dosegla ravni iz leta 1961. Močno se je povzpela proizvodnja petroleja (za 18 odst.), nekovin in ladjedelstva (za 17 odst.). Proizvodnja električne energije in tiskarskih strojev je napredovala za 13 odst.

Na drugem mestu navaja list podatke o državnem proračunu za leto 1963 ter dodaja, da znašajo stroški za državno obrambo 284 milijard 825 milijonov dinarjev (949.416.666 dolarjev); ti predstavljajo 7,33 odstotka narodnega dohodka.

»Moda 1963« v Ljubljani

Slavnostna otvoritev sejma MODA 1963 bo v soboto 12. januarja 1963. ob 11. uri v veliki hali Gospodarskega razstavišča. Sejem bo odprt vsak dan od 12.20. januarja t. l. med 10. in 20. uro, na dan otvoritve pa od 14. ure dalje.

Modni sejem bo spremljala modna revija, ki jo organizira Center za sodobno oblačenje v Ljubljani. Revija bo vsak dan, včas sejava v Festivalni dvorani, popoldne s pričetkom ob 16.30, zvečer pa ob 20. uri. V sklopu vsakega dneva predstavlja 174 različnih modelov — od teh je večina (164) za ženske in moške, ostali pa za otroke.

Sovjetska zveza kupuje z zlato

Ceprav nihče ne ve za višino proizvodnje zlata in njegovih zalog v ZSSR, se na Zahodu od časa do časa čuti njegov vpliv. Pravi zadnji dan 1962 in prvi dni novega leta so Rusi zpletali večje količine svojega zlata na zahodni trg. To pot zlato ni bilo ponujeno na londonskem trgu, kot običajno, pa se s posredovanjem Angleške banke za »zlato polj osrednjih bank«. Celotni obseg teh nakupov Angleške banke ni znan; veda le, da so v poslednjem valu Rusi vrgli na trg okrog 30 ton zlata v vrednosti 33 milijonov 750.000 dolarjev. Kljub temu celotna letošnja prodaja sovjetskega zlata ne dosega višine iz leta 1961, ko so prodali 7,5 milijona unč, ali celo iz leta 1959 s skoro 10 milijoni unč; lani so znesle vse prodaje komaj 5 milijonov unč.

Na Zahodu menijo, da je ta zadržanja prodaja le posledica šibkejših prodaj v zadnjih mesecih. Izjema v tem je bil le teden kubanske krize, ko so Rusi prodali večje količine zlahtne kovine. Treba je poleg tega tudi vedeti, da je Sovjetska zveza v jeseni nakupila na Zahodu velike količine kave, surove volne, kakava in drugih proizvodov; nakup teh bo deloma kriila s prodajo zlata.

Na drugi strani pa se v veliki meri oslanja na svetovne cene v razdobju 1957-61. Nova trgovinska pogajanja med posameznimi državami naj bi se oslanjala na novi sistem cen.

Lani rekordna proizvodnja zlata

Leta 1962 so v zahodnih državah proizvedli skupno za skoro 1.300 milijonov dolarjev zlata, to je več kot kdaj koli prej. Poleg tega so te države lani kupile od Sovjetske zveze za nad 200 milijonov dolarjev zlata, tako da so imele na razpolago za poltraj milijardo dolarjev rumene kovine, to je približno toliko kot l. 1961; vendar je večina tega zlata šla v industrijske namene in pa v roke zasebnikov, tako da so lani zahodne države imele za denarno kritje na razpolago vsega skupaj komaj za 400 milijonov dolarjev zlata, to je najmanj v svoji povojni dobi. Vse ostalo zlato je šlo v roke zasebnim spekulantom ter v industrijske namene.

Na prvem mestu v proizvodnji zlata je še vedno Južna A-

frika, ki je pridobila lani za 890 milijonov dolarjev zlata (11 odst. več kot 1961), to je 68 odst. celotne proizvodnje zahodnega sveta. Kanada je pridobila leta 1962 za 145 milijonov ZDA pa za 55 milijonov dolarjev zlata. Koliko pa izklopjele iz zlahtne kovine v Sovjetski zvezi, ne veda niti najbistrejši zahodni strokovnjaki, sodejo pa, da mora letna proizvodnja zlata v ZSSR znašati od 350 do 600 milijonov dolarjev.

MANJ NIKLIJA NA ZAHODU

Zahodne države so lani porabile manj niklja kot pa v letu 1961, in sicer se je poraba znižala 5 odst. to je od 239.000 na 218.000 ton. Edinole Zdržične države in Kanada sta povečali lani porabo te kovine, do čemur so skoraj vse ostale države porabile manj. Predsednik Imperial Nickel Company of Canada je izjavil, da je od 1959 dovolj niklja na zalogi za vse potrebe zahodnega sveta in zato je bila lani cena tega kovine znižana od 81,25 na 79 stotink dolarja funt.

Iz Titove novoletne poslanice

Predsednik Tito je tudi letos ob nastopu novega leta naslovljeno posebno poslanico, v kateri se je dotikal tudi gospodarskih vprašanj oziroma smernic gospodarske politike.

V poslanici pravi, da se je v prejšnjem letu moral dotakniti nekaterih pomanjkljivosti v družbenem razvoju in družbenih odnosih. Ljudstvu je o tem govoril odkrito. Grajal je nekatere pojave subjektivne narave, in to je dalo pozitivne rezultate. Toda še dosti tega je treba odpraviti in glede tega se ne bo ustavil pri dosedanjih rezultatih. Moti se je, kaj misli, da je bil ta njegov nastop samo začasna burja in da bo šlo potem spet po starem. Vse pojave, ki se lahko negativno kažejo na normalnem socialističnem družbenem razvoju, je treba preprečiti v krali. Do pomembnega povečanja izvoza in proizvodnje ni prišlo zaradi neseja zunaj nas, iz objektivnih razlogov, narave predvsem iz subjektivnih, zaradi hitrega odpravljanja negativnih pojavov, zaradi boljše organizacije, zaradi večje aktivnosti komunistov in drugih zavestnih socialističnih sil pri presojanju koristi skupnosti kot celote.

Zagrebski spomladanski sejem posvečen potrošnikom

(Od našega stalnega dopisnika)

Zagreb, januarja 1963
Spomladanski zagrebski velesejem je postal zaradi dolgoletne tradicije tako rekoč sestavni del pomladi, ne samo za naše mesto, ampak za vse državo. Njegov pomen za proizvodnjo in menjavo dobrin je prav gotovo vsaj tako važen kot prve lastovke in cvetje za poljedelstvo. Prva pomladanska sejemska prireditelj je bila aprila leta 1923. Odlej se so pomladanski razstave vrstile vsako leto vse do druge svetovne vojne. Po vojni pa je pomladanski velesejem začel redno posloovati šele 1953.

SEJEM POTROŠNIKOV
Toda značaj povojnih prireditelj se je bistveno menjal. Pomladanske prireditelje pred zadnjo vojno so bile, prav tako kot jesenske, običajni mednarodni vzorčni velesejmi. Toda že v njihovem okviru so vznikile razne razstave, od katerih je dosegel s 16 prireditvami najdaljšo tradicijo mednarodni salon avtomobilov. Mnoge specializirane prireditelje pomladanskega velesejma so pa že tedaj napovedovale značaj sedanjih pomladanskih prireditelj, ki so e- latorju jugoslovansko tržišče predvsem široko potrošnje. Sejmi radiospeljničkov, gramofonov, poletne in turistične opreme,

modne revije, razstave »Udobno stanovanje«, »Hišni vrtni in podobne pričajo o prizadevanju, da se pomladanske prireditelje kar najbolj približajo potrošnikom — to, kar je bilo končno izvedeno po letu 1953.

DVA NAGIBA

Dvojen je bil nagib, da se je delavski svet Zagrebskega velesejma po uspešno zaključeni sejski prireditvi 1952 odločil za obnovitev pomladanske razstave. V prvi vrsti temost sedanjih starih sejmskih paviljonov ni dopuščala, da na eni sami prireditvi v letu nastopijo vsa jugoslovanska podjetja, katerih število je raslo iz dneva v dan. Na drugi strani pa je začela — vzporedno z večanjem domače proizvodnje na splošno — dotekati na trg vedno večja količina predmetov široke potrošnje. Potrošniki so željno čakali takšne artiklice; če pa bodo ti artikli po kakovosti, izboru in količini zadovoljili kupce in če bodo mogli tekmovali z inozemskimi, vse to je bilo mogoče zvedeti šele na posebnem sejmju, namenjenemu prav tej vrsti dobrin. Iz tega razloga se je naravnost vsilila potreba, da se poleg jesenskega organizira še pomladanski velesejem.

PROIZVODI VSAKODNEVNE UPORABE

Obnovljeni pomladanski vele-

sejem je v tč. zadnjih desetih letih zadobil povsem svojski obraz. Dosegel je soliden poslovni uspeh in tradiciji se je pridružila tudi ustrezna afirmacija v domačih in tujih poslovnih krogih. Organizatorji pomladanskega sejma so prvotnemu njegovemu ogrođu, razstavi potrošnih dobrin, proizvodov trajnejše uporabnosti, dodajali v njegov program celo vrsto artiklov, potrebnih za vsakodnevno življenje, delo, odmor in zabavo. Nekatero proizvodne panoge takšnih artiklov sodelujejo redno na vsaki pomladanski prireditvi, druge pa občasno v okviru posebnih razstav. Zato ima vsak pomladanski velesejem svoj poseben značaj in je spričje tega zanimiv na poseben način tako za obiskovalce kot za kupe.

OBSEG LETOSNJEGA SEJMA

Letošnji pomladanski velesejem, ki bo trajal od 12. do 21. aprila, bo v prvi vrsti pregled artiklov široke potrošnje, izdelanih iz kovin, tekstila, stekla, keramike in plastičnih snovi. Tu bodo prikazani razni gospodinjstvi aparati in naprave, gospodinjstvene potrebšline in pribor, galanterija, nakit itd. Velik izbor bo nudila tudi kemija in industrija: razna čistilna sredstva, losčila, barvila, kozmetični proizvodi in drugo. Dober bo tudi asortiment oblačil in obutve iz usnja, tkanin in gume. Kar se tekstila in oblačil tiče, je pa že itak znano, da je prav na prireditvah zagrebskega velesejma mogoče videti celokupni pregled proizvodov jugoslovanske tekstilne industrije, tako v stanih kakor tudi na Modni reviji.

Tretji mednarodni sejem prehrane v okviru pomladanskega velesejma bo prikazal na bogat izbor živil, ampak tudi stroje in aparate za živilsko industrijo; posebno mesto pa bo posvečeno embalaži vseh vrst. Med stalne pomladanske specializirane prireditelje sodita tudi »JUREMA«, to je osma razstava meritvene in regulacijske tehnike in avtomatizacije, ter »ISIP« — mednarodna razstava strokovnih in znanstvenih publikacij. V to vrsto prireditelj sodi tudi razstava jugoslovanskega turizma, katere vedno več prispeva k razvoju našega gostinstvo-turističnega gospodarstva. Skoro odveč je poudarjati, da bo ob tej razstavi na ogled obsežen izbor opreme in potrebščin za šport, ulo, ribolov, podvodni ribolov, kakor tudi aparati in naprave za gostinstvo, trgovino in družbene servise. Obiskovalce velesejma bo čakalo tudi celo naseleje montažnih hiš in hišic, šotorov in drugih vrst turistične nastanitve stalnega ali začasnega značaja.

Alžirci preplavili Francijo

Doma še ni dovolj dela zanje

Pređen je prišlo do rešitve alžirskega vprašanja, je živel v Franciji okoli 350.000 Alžirci. Po proglasitvi svobodne Alžirije (1. julija 1962) se je vrnilo v Alžirijo iz Francije okoli 60.000 Alžirci, ki so dotle delali po francoskih tleh in v Franciji našli domov. Po tem dnevu pa se morajo Alžirci odločiti za francosko ali alžirsko državljanstvo. V Parizu računavali s tem, da bo mnogo Alžirci izbralo francosko državljanstvo. Francozi, še posebno tisti, ki so bili količaji osebno prizadeti zaradi francosko-alžirske vojne, se prav nič ne navdušujejo za te nove državljanke, čeprav z druge strani francosko gospodarstvo, ki je še vedno v razmahu, potrebuje sveže delovne sile. Po novem letu bo francoska vlada po vsej verjetnosti izdala nove uredbe glede priseljevanja Alžirci. Pri tem bo morala upoštevati tudi okolnost, da je v Alžiriji ostalo še vedno 200.000 Francozov, nad katerimi bi se Alžirci utegnili zneesti v primeru, ako bi francoska vlada izdala preostre ukrepe proti njihovim rojakom.

Francija ne zmore več tega bremena, dovolj polja ima namreč za 700.000 Francozov, ki se po proglasitvi neodvisne Alžirije vrnil v Francijo in ki zdaj iščejo zaposlitev. Med Alžirci je malo kvalificiranih delavcev, pač pa so med njimi po večini samo pomožni delavci brez strokovne izkušnje. Številno nezaposlenih Alžirci v Franciji se dviga iz dneva v dan. Poleg tega se priseljujejo v Francijo iz Zahodne afriške obale tudi Senegalci. Zaradi brezposelnosti prihaja čedalje bolj pogosto v Francijo od vlovov in tatvin, pri katerih so udeleženi tudi priseljenci. Brezposelnost, družbeno s pomanjkanjem zaslužka in bedo, ustvarja tudi ugodno ozračje za pretepe med samimi priseljenci. V sami okolici Pariza se je od meseca julija 1962 število Alžirci dvignilo od 160.000 na 200.000. Samo v eni noči proti koncu meseca novembra je imela pariška policija opravka z 10 zločini, pri katerih so bili udeleženi tudi Alžirci. Navadno gre za prestopke, kakor tatvine, izropanja avtomobilov itd. Vse to seveda še bolj kvari ozračje med domačimi in priseljenci, ki je bilo zaradi alžirskega vprašanja že tako napeto.

Vlada gleda na priseljevanje Alžirci tudi s političnega vidika; boji se namreč, da bi lahko skrajne stranke izkoristile to množico ter jo potegnile na svojo stran. Poprej, to je dokler je trajala francosko-alžirska vojna, so bili Alžirci organizirani v osvobodilnem gibanju FLN, ki je popolnoma obvladoval položaj; ko je Ben Bela prišel na oblast, je to organizacijo v Franciji razpustil.

Živahna zunanjetrgovinska dejavnost Poljske

PRED POGAJANJI Z ITALIJO
V Varšavi se bo februarja sestala mešana italijansko-poljski odbor, da bi revidiral liste končnih dobaviteljev in izmenjave blaga med obema državama v okviru dolgoročne trgovinske pogodbe, ki traja do konca 1964. Pogajanja bodo zaključili s podpisanim protokola o izmenjavi blaga v letu 1963.

Glavni predmet razgovorov bo nedvomno novi položaj, ki je nastal z uveljavitvijo pravilnikov Evropskega skupnega trga, ki se tičejo uvoza kmetijskih pridelkov. Glede uvoza prašičev, perutnine in jajc so pravilniki že v veljavi, letos pa bodo uveljavljeni tudi pravilniki o goveji živini ter o siru in mlečnih proizvodih. Vsi ti pravilniki zahtevajo v živ poljski izvoz v Italijo, saj predstavlja sam izvoz Italiji tretjino vrednosti italijanske uvoza iz Poljske; pa tudi goveda, prašiči ter meso na sploh pomenijo važne postavke v tej trgovinski pogodbi.

Italija je lani od januarja do septembra uvozila iz Poljske za 21 milijard 965 milijonov lir blaga, to je za 18 odst. več kot v prvih 9 mesecih 1961. Od vsote je odpadlo na jaja 7.514 milijonov lir (1961: 7.794 milj. lir), goveda 1.777 (1.138), premog 4.480 (4.145), prašiče 1.019 (204), sveže meso 1.096 (451), porcelan in lončevina 136 (60) milijonov lir. V istem času pa je Italija uvozila na Poljsko blaga v celotni vrednosti 12.971 milijonov lir (1961: 13.037 milijonov lir). Glavni izvozni artikli so bili: agrumi 322 milijonov lir (753 milj.), čiščen in polčiščen riž (771), preja iz umetnih in sintetičnih vlakn 1.290 (2.229), deli neelektričnih strojev in aparatov 503 (640), umetna in sintetična vlakna 45 (138), orodni stroji za obdelovanje kovin 572 (355), valjčni in kroglični žerjavci 711 (559), plastične snovi in sintetične tkanine 922 (612), železna in jeklena pločevina 1.789 (1.749 milijonov).

POLJSKA — JUGOSLAVIJA

Po vsteh iz Varšave namerava Poljska še bolj utrditi trgovinske in splošno gospodarske vezi z Jugoslavijo; gre tu tudi za sodelovanje na industrijskem področju. Leta 1960 je poljsko-jugoslovanska trgovinska izmenjava dosegla vrednost 52 milijonov dolarjev, leta 1961 pa se je dvignila na 63 milijonov. Letos, to je v letu 1962, utegne vrednost te izmenjave doseči 70 milijonov dolarjev. Zadnji poljsko-jugoslovanski sporazum, ki je bil podpisan konec novembra, bo veljal tri leta. Po tem sporazumu naj bi se zunanja trgovina med obema državama dvignila na 80 milijonov dolarjev.

V smislu tega sporazuma bo ustanovljen poseben odbor, ki

nav prouči vse možnosti sodelovanja na industrijskem področju; od takšnega sodelovanja bi za zdaj prišlo v ladjedelstvu, strojogradnji, izdelavi elektromehaničnih naprav in v kemični industriji. V Jugoslaviji naj bi pospešili pridobivanje sintetične in cinkove rude, in sicer s sodelovanjem Poljske. »Deutsche Zeitung« meni, da se bodo že sredi leta 1963 pokazali prvi sadovi tega planiranega sodelovanja.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED POLJSKO IN ZAHODNO NEMCIJO

Zahodnonemški tisk naglašava, da vodi z nemške strani trgovinska pogajanja s Poljsko načelnik Allardt iz zunanje ministristva in ne morda kakšen predstavnik strokovnih ministrstev, kakor minijstvo ali pa ministristvo za gospodarstvo. Gre za to, da se trgovinski odnosi postavijo na povsem novo osnovo; pogodbo iz leta 1956 naj bi nadomestila nova pogodba, ki bi omogočila razširitve trgovine med obema državama. Zahodnonemška trgovina s Poljsko je pa vsaj; uvoz 208 milijonov ton stoji nasproti izvozu iz Zahodne Nemčije 163 milijonov ton v prvih 9 mesecih tega leta.

Poljski se pritožujejo, da izvajanje dolobč Evropske gospodarske skupnosti močno ovira trgovinsko izmenjavo med sosednima državama. Prav zaradi nove carinske politike Evropske gospodarske skupnosti se utegne pogoji za izvoz poljskih kmetijskih pridelkov v Zahodno Nemčijo poslabšati. Verjetno bodo Nemci zaradi dolobč EGS primorani tudi skriti kontingente za uvoz zaradi tega je zahodnonemški tisk menja, da se zahodnonemška vlada ne bo brez borbe vada vsem predpisom EGS, ki ji vežejo roke nasproti državam izven EGS. Poljski bi v Zahodni Nemčiji radi kupovali več strojev, na drugi strani skušajo nemški industriji spuščiti izvoz industrijske opreme. Verjetno bo prišlo med pogajanja do kompromisne rešitve, in sicer v smislu, da bi stari kontingenti ostali neizpremenjeni; vsak sklep glede povečanja kontingentov bi bilo treba predložiti vodstvu Evropske skupnosti v pretres. Poljski si prizadevajo, da bi trgovinska bilanca z Zahodno Nemčijo ostala zanje aktivna. Ze tako se bodo na Poljskem kmalu občutili posledice slabe letine, Poljska bo primorana v letu 1963 uvoziti večje količine žita in krme. Zanimivo je, da predstavlja zunanja trgovina Poljske z zahodnimi državami 40 odstotkov njene celotne zunanje trgovine. Gornjka je ob neki priložnosti ugovarila, da bi preneglo povečanje

trgovinske izmenjave Poljske z Zahodom bilo v škodo same Poljske, ker so cene surovin, predvsem živil nazadovale, zato je Poljska od leta 1956 utrpela škodo 450 milijonov dolarjev, ker pa izvažata mnogo kmetijskih pridelkov.

Francija hoče postati žitnica Zahodne Evrope

(Nadaljevanje s 1. strani)

je; večje povpraševanje po žitni spodbuja živinorejo, pa žitni drugi sirani ustvarja ugoden trg za razpečevanje večjih količin žita, ki jih zahteva živinoreja. Zanimivo je, da gre o-koži 60 odst. vse potrošnje žita v Zahodni Evropi za žitnorojo. Prebivalstvo narašča in sprepro se dviga tudi življenjska raven, zato tudi narašča potrošnja mesa in temu posledno žita. V zadnjih desetih letih se je na področju evropskih držav poraba mesa dvignila za 50 odst., hkrati pa je potrošnja žita narasla za 100 odst. Čeprav se je povečala domača potrošnja žita, se je iz teh razlogov primanjkljaj potrojil.

V državah Evropske gospodarske skupnosti so možnosti nadaljnje povečanja žitne proizvodnje zelo omejene. Obe državi Beneluxa sta v zadnjih dveh letih tako razširili površino, posejano z žitom, da sploh ne moreta več misliti na nadaljnjo razširitev; položaj Z. Nemčije ni v tem pogledu mnogo boljši. V Italiji tudi ni več v ta namen dovolj zemlje na razpolago, pa tudi podnebje ni zahtevam posebno ugodno. Italija lahko še vedno izboljša sicer način obdelovanja, kar so v drugih treh državah že dosegli. V Franciji so severni predeli sicer že prenasitni, toda ostali predeli odpirajo nove možnosti za povečanje proizvodnje pšenice.

Po računih francoskih izvedencev so dane možnosti za izvoz žita tudi drugam po svetu, vendar nastajajo v drugih državah navadno težave za poravnavo uvoza. Poleg tega je francosko žito že tako zelo cenjeno v tujini.

DENAR

DOLAR V TUJIH VALUTAH

Za nakup ameriških dolarjev si v Združenih ameriških državah v prvem tednu 1963 potreboval:

Avstrija — šiling	25,81
Belgija — frank	49,75
Anglija — funt	2,8035
Danska — krona	6,8935
Nizozemska — florint	3,9000
Francija — frank	4,90
Nemčija — marka	4,0010
Grčija — dramma	30
Italija — lira	620,75
Maroko — diram	5,06
Norveška — krona	7,1435
Portugalska — eskudo	20,80
Španija — pezeta	59,55
Švedska — krona	5,1750
Švica — frank	4,3215
Tunizija — dinar	4,420

POCENTVE NERJAVEČEGA JEKLA

Iz New Yorka poročajo, da so nekatere ameriške družbe znižale cene nerjavečega jekla, da bi tako laže konkurirale proizvajalcem aluminija. Nerjaveče jeklo naj bi bolj uporabljali pri izdelavi avtomobilov, zato so cenno nerjavečega jekla (tipa 301) znižale od 45 stotink dolarja na 43 1/2 stotinke za funt. Zavedni sklep je najprej sprejela družba Crucible Steel Company, a njej sta sledili Allegheny Ludlum Steel in Universal-Cyclops Steel Corporation.

M. V.

BANKA
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S.P.A. - D.D.
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000
TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10
TELEFON ŠT. 38-101, 38-045 BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

«Moda 1963»
12. - 20. januarja 1963
30% popust na železnici! GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA

SEDEŽ, TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 8-I - TELEFON ŠT. 37-808

Obroki zapadejo

Olašjave pri izplačilu zaostalih davkov.

Okrožnica finančnega ministra št. 279 predvideva olašjave za davkoplačevalce, ki se nahajajo v težkih gospodarskih razmerah in ki niso še povsem placali davkov, ki se nanašajo na dohodke preteklih let.

Prisilni izgoni iz stanovanja

Pred kratkim je bil predložen poslanski zbornici zakonski osnutek glede prisilnih izgonov iz stanovanj zaradi porušitve stavb, ali pa zaradi obnove teh. Na podlagi novega načrta bi moral biti zamenjan čl. 4 zakona št. 253, se mora najemniku poskrbeti drugo stanovanje, katerega najemnika ne bo smela znehati več kot 20 odst. več od najemnine prejšnjega stanovanja.

Obveščamo člane, da zapade 15. t. m. rok za prijavo Uradu za delo in uslužbenec, ki so bili zaposleni dne 31.12.1962. Prijavo je treba napraviti v dveh izvodih: en izvod obdrži Urad za delo, na drugem pa da pečat in ga vrne tvrdki kot potrdilo.

Dne 31. t. m. zapade rok, kot smo že poročali, za prijavo ustanovi INAIL vseh prejemkov, ki so izplačani uslužbenecem v 1962. letu.

Priporočamo članom, da po hitro iz omenjenimi prijavi in se tako izognejo posledicam.

Opozorilo trgovcem-prodajalcem jedilnega olja.

Čl. 9 Zakonskega odloka št. 24.6.1961 št. 510 točno določa velikost posod v katerih smejo trgovci prodajati potrošniško jedilno olje in sicer: 1/4, 1/2, 1 in 5 litrov odt. 0,250; 0,500, 1 in 5 kg.

Prodajalci na drobno jedilnih olj, ki so jih nakupili od proizvajalcev pred 28.6.1962, so lahko prodajali ta olja potrošnikom tudi v drugihnih posodah, kot so tiste navedene pod gornjim členom. Glede na to, da je preteklo že precej časa, da je omenjena datuma (28.6.1962), naroča finančni minister finančnim organom, da se olja v posodah, ki ne ustrezajo predpisanim meram (čl. 9), popišejo v poseben inventar in se odpošljejo proizvajalcem.

Roussin:

«Kadar se štorčija zabava»

Od vsega literarnega ustvarjanja dramska dela še najprej postanejo neaktualna, ker se pač vselej najbolj približajo dobi in njenim problemom, slednje skušajo vsako po svoje reševati in življenje že rodi povsem nekaj drugega, novega, in s tem tudi druga in drugačna prikazovanja tega življenja na odru. Le malo je tako visokih in človeško splošno veljavnih del, ki imajo v sleherni dobi človeku še zmeraj nekaj povedati.

Gledališče je ustanova, ki naj podaja to, kar občinstvo v takšni ali drugačni dobi zanima, navdušuje ali teži. Seveda ne bo dramatik s svojim problemom navallil in ga mesil in mesil, pač pa ga bo lepo «garniral» — tako pač kakor je zdravilo za razvajenega človeka treba prirediti sladkih snovi in se vse to zaviti v lep papirček. Ali kakor bi dejal Levstik: «resnicu zavijati v prijetne sale». Nema lokrat se francoski dramatik Andre Roussin v svojih na videz lahkih komedijah približa temu molierskem idealu: «popravljati s smehom». Iz njegovih del pa tako «popravljani» ne štrli nič vsiljivo.

V dobrih meri ustreza tem pogojem tudi skoraj kar groteskna njegova «Kadar se štorčija zabava», kjer so dogodki sami v zvezi s tako igrivim naključjem štorčijne zabave le sladke snovi v trpkem zdravilu in vse to v pozlačenem papirčku. Deset razprav o moralni izpriženosti družbe ne bi bilo kdovekoli, kakor je pisatelj v svoji igri na tako prijeten način.

Slovensko gledališče je tu predstavlo nameni za veseli konec leta, vendar Roussin teša opravičila ni bilo treba. Igra je bila silajno izdelana tako v prevodu, režiji, sceni in kostumih. Morda je le malo igrer, kjer bi se igralci SG tako enovito zllili v celoto, kakor so se pri «štorčiji». Tu ni moč govoriti o boljsem ali slabšem igralcu — glavnega pravzaprav ni. Režija Adrijana Rustje je morda nalašč poskrbela za tako uravnovesenje igre, ko je prisodila manj zahtevno vlogo izurjeni igralci Miri Sarđočevi in zahtevnejšo še mladi, a naglo rastoči Mirandi Čaharjevi. Med obema je Zlata Rodošova svojo vlogo mojstrsko izdelala, da ne govorimo potem še o zanesljivem nastopu Jožka Lukeša in o zmeraj lahkotno plavajočem Silviu Kobalu.

Kakor smo v uvodu videli, Roussinova komedija «Kadar se štorčija zabava» odsko kljub vsej lahkotnosti ni prazna zadeva — škoda le, da je bila ob premieri dvorana malo preveč prazna.

Nove knjige za slovenske osnovne šole

Zvedeli smo, da je ravnateljstvo za javno solstvo pri generalnem vladnem komisariatu izročilo v tisk pomožne knjige za

TRŽAŠKI IZLETNIKI MED PRAZNIKI

Kakor prejšnja leta je tudi letos ob praznikih odšlo mnogo Tržičanov v planino, posebno na Goriško, Gorenjsko in v Karnijske Alpe, pa tudi k morju, tako v Portorož, v Opatico in druga letovišča ob Kvarneru.

NOV HOTEL V PORTOROŽU. Uprava hotela «Central» v Portorožu gradi onstran ceste nov šestnadstropni hotel, ki bo opremljen v duhu vseh zahtev sodobnega turizma.

VODNO GOSPODARSTVO V KOPRU. Si bo v Skočjanskem zalivu, ki so ga pričeli izšuševati, postavilo nove upravne prostore. Delo je prevzelo podjetje Stavbenik iz Izole. Za izvedbo začetnih del so nakazali 30 milijonov dinarjev.

NOVA STANOVANJA NA REKI. V letu 1962 so na Reki zgradili 1304 novih stanovanj. Se v nobenem povojnem letu ni bilo dovršenih toliko stanovanj. V novi palači v ulici Tihovac je 55 dvosobnih stanovanj, ki imajo žaluzije iz aluminija.

TRŽAŠKI IZLETNIKI MED PRAZNIKI

Kakor prejšnja leta je tudi letos ob praznikih odšlo mnogo Tržičanov v planino, posebno na Goriško, Gorenjsko in v Karnijske Alpe, pa tudi k morju, tako v Portorož, v Opatico in druga letovišča ob Kvarneru.

NOV HOTEL V PORTOROŽU. Uprava hotela «Central» v Portorožu gradi onstran ceste nov šestnadstropni hotel, ki bo opremljen v duhu vseh zahtev sodobnega turizma.

VODNO GOSPODARSTVO V KOPRU. Si bo v Skočjanskem zalivu, ki so ga pričeli izšuševati, postavilo nove upravne prostore. Delo je prevzelo podjetje Stavbenik iz Izole. Za izvedbo začetnih del so nakazali 30 milijonov dinarjev.

NOVA STANOVANJA NA REKI. V letu 1962 so na Reki zgradili 1304 novih stanovanj. Se v nobenem povojnem letu ni bilo dovršenih toliko stanovanj. V novi palači v ulici Tihovac je 55 dvosobnih stanovanj, ki imajo žaluzije iz aluminija.

ROUSIN:

«Kadar se štorčija zabava»

Od vsega literarnega ustvarjanja dramska dela še najprej postanejo neaktualna, ker se pač vselej najbolj približajo dobi in njenim problemom, slednje skušajo vsako po svoje reševati in življenje že rodi povsem nekaj drugega, novega, in s tem tudi druga in drugačna prikazovanja tega življenja na odru. Le malo je tako visokih in človeško splošno veljavnih del, ki imajo v sleherni dobi človeku še zmeraj nekaj povedati.

Gledališče je ustanova, ki naj podaja to, kar občinstvo v takšni ali drugačni dobi zanima, navdušuje ali teži. Seveda ne bo dramatik s svojim problemom navallil in ga mesil in mesil, pač pa ga bo lepo «garniral» — tako pač kakor je zdravilo za razvajenega človeka treba prirediti sladkih snovi in se vse to zaviti v lep papirček. Ali kakor bi dejal Levstik: «resnicu zavijati v prijetne sale». Nema lokrat se francoski dramatik Andre Roussin v svojih na videz lahkih komedijah približa temu molierskem idealu: «popravljati s smehom». Iz njegovih del pa tako «popravljani» ne štrli nič vsiljivo.

V dobrih meri ustreza tem pogojem tudi skoraj kar groteskna njegova «Kadar se štorčija zabava», kjer so dogodki sami v zvezi s tako igrivim naključjem štorčijne zabave le sladke snovi v trpkem zdravilu in vse to v pozlačenem papirčku. Deset razprav o moralni izpriženosti družbe ne bi bilo kdovekoli, kakor je pisatelj v svoji igri na tako prijeten način.

Slovensko gledališče je tu predstavlo nameni za veseli konec leta, vendar Roussin teša opravičila ni bilo treba. Igra je bila silajno izdelana tako v prevodu, režiji, sceni in kostumih. Morda je le malo igrer, kjer bi se igralci SG tako enovito zllili v celoto, kakor so se pri «štorčiji». Tu ni moč govoriti o boljsem ali slabšem igralcu — glavnega pravzaprav ni. Režija Adrijana Rustje je morda nalašč poskrbela za tako uravnovesenje igre, ko je prisodila manj zahtevno vlogo izurjeni igralci Miri Sarđočevi in zahtevnejšo še mladi, a naglo rastoči Mirandi Čaharjevi. Med obema je Zlata Rodošova svojo vlogo mojstrsko izdelala, da ne govorimo potem še o zanesljivem nastopu Jožka Lukeša in o zmeraj lahkotno plavajočem Silviu Kobalu.

Kakor smo v uvodu videli, Roussinova komedija «Kadar se štorčija zabava» odsko kljub vsej lahkotnosti ni prazna zadeva — škoda le, da je bila ob premieri dvorana malo preveč prazna.

Nove knjige za slovenske osnovne šole

Zvedeli smo, da je ravnateljstvo za javno solstvo pri generalnem vladnem komisariatu izročilo v tisk pomožne knjige za

Osebnne spremembe

NOVI TAJNIK TRGOVINSKE ZBORNEICE. Ker je bil dosedajni glavni tajnik (direktor) Trgovinske zbornice v Trstu dr. Stefano Addobbati upokojen zaradi dosežene službene dobe, je bil na njegovo mesto imenovan dr. Carlo Steinbach, do sedaj tajnik Trgovinske zbornice v Bellunu. Dr. C. Steinbach je po rodu Dalmatinec iz Senja in je kot strokovnjak v statistiki napisal že več del. Upokojeni direktor, ki si je v času dolgotrajnega delovanja na tem mestu zbral neprecenljive izkušnje, bo še vedno s svojimi nasveti pomagal pri vodstvu zbornice. Dr. Addobbati je na dosedanem mestu z zanimanjem sledil tudi razvoju slovenskega gospodarstva v Trstu ter je rad sprejel in proučeval razne pobude, ki so prihajale iz vrst slovenskih strokovnih organizacij za razvoj gospodarstva v Trstu in pospeševanje trgovinskih stikov z neposrednim zaletjem. Ni dvoma, da je tudi njegova zasluga, da je tudi tednejših stikov med Trgovinsko zbornico v Trstu in Gosposarsko zbornico v Ljubljani, za namenom, da bi se okrepili gospodarski odnosi med obmejnimi področji.

TAJNISTVO ZDRUŽENJA JE NA RAZPLOGO ČLANOM ZA LETNO OBNOVO OBČINSKIH OBRTNIC IN DRUGIH AVTORIZACIJ.

ODHOD TRŽAŠKEGA ODPOSLANSTVA V PRAGO. V terek je odpotovala v Prago tržaška gospodarska delegacija, ki jo vodi predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi in sestavlja predsednik spedičerja dr. Gropajz in dr. Miliani kot zastopnik pristanišča. V Pragi bodo podpisali s podjetjem Čečerač novo pogodbo glede češkega prometa čez tržaško pristanišče. Pogodba naj bi pospešila promet čez Trst. Za lani so pričakovali 400.000 ton celotnega prometa Trst-ČSSR, vendar je bilo doseženih le 360.000 ton. Tako je Trst zaostal za Reko, čez katero je šlo lani 464.000 ton blaga za in iz Češkoslovaško.

NOV NAČELNIK TISKOVNEGA URADA

Na priporočilo predsednika ministrskega sveta je vladni generalni komisar dr. Mazza imenoval za načelnika urada za tisk in informacije na generalnem vladnem komisariatu dr. Antona Troiano. Novi načelnik je bil do sedaj v službi za informacije in avtorsko pravo v predsedništvu vlade v Rimu. Dr. Troiano je pravil Rimljan, saj se je rodil l. 1909 v Rimu; po dokončanih študijah je služboval 9 let na ministrstvu za zunanje zadeve nato pa v predsedništvu vlade. V zadnjem času se je bavil zlasti z vprašanjem avtorskega prava. Kako važna je služba načelnika tiskovnega urada vidimo že po tem, da ta vsak dan osebno poskusi, da bi se vladni komisarji, kaj novega prinašajo tisk. Italijanske oblasti pozorno sledijo pisanju časnikov.

do radijske in televizijske igre, reproducirani filmi, ves pester televizijski program pomenili precejšnjo nevarnost knjigi. Sicer pa je televizija pri Američanih, Angležih, pri Rusih in tudi pri nekaterih drugih velikih narodih že silno razširjena, ponekod že toliko, da skoraj ni družine brez televizijskega zaslona, a vendar kupovanje knjige pri teh narodih ne upada. Italijani, ki so znani, da se ne preveč ubadajo z branjem knjig, pri vsej razširjenosti, sicer privažne italijanske televizije, italijanska knjiga dobiva nove bralce.

LAŽJE ČITVO HITREJE PRODIRA

Tudi slovenska ljudska knjiga bo morala iskati nove prijeme, da bo naletela na dober sprejem. Zanimivo je dejstvo, da je Prešernova družba sicer izdajala zadnja leta zanimive in nekatere celo kar laže razumljive knjige od tradicionalne Mohorjeve, pa je vendar v primerjavi z zadnjima dvema letoma precej padla v številu članov. Po nasvetu njenih poverjenikov bodo zato v knjižnem programu za prihodnje leto prevladovala napete ljudske povesti v lahko razumljivem slogu. Mohorjevi družbi v Celju pa se pozna, da ji primanjkuje kader izurjenih ljudskih piscev. Posebno vsebina Mohorjevih koledarjev je bila pisana v jeziku, težko umljivem preprostim kmečkim bralcem. A se je vendarle številu Mohorjevih članov še zmerom držalo na zavidnem številu 80.000, ker so pač duhovniki neprimerno boljše poverjeniki kot navadni štirtilni knjig. Kot mali narod bomo morali skrbeti hkrati za vidno in slšno besedo, če hočemo, da se ohranimo na svojem prostoru. Poleg radijskih in televizijskih aparatov bomo morali imeti še vsaj majhno knjižno polico ali pa vsaj broširano žepno ceno knjigo za razne okuse, kakor nekak tih, nevsiljiv tranzistor naše narodne skupnosti. ar.

NOVOLETNE KNJIGE V TRSTU IN GORICI

Tudi letos je v Trstu izšel «Jadranski koledar», ki ga je izdalo Založništvo tržaškega tiska pod pokroviteljstvom Slovenske kulturne in gospodarske zveze. Uredil ga je Jože Kotar, vinjete pa je naslikal mlad tržaški slikar K. Falčić. Za ceno 700 lir so naročniki prejeli še štiri druge knjige, ki jih je založila Prešernova družba, in sicer Ivan Špolar — Kečmija v službi človeka, Ivan Potrč — Srečanec (roman); Hallford Kiljan Saxness — Atomsko postaja (roman) in Arkady Fiedler — Ribe pojo v Ukajali. Gorška Mohorjeva družba je tudi za leto 1963 izdala običajni koledar, poleg tega še tri knjige: Msgr. Jakob Ukmar — Kratka zgodovina vesoljnih cerkvenih zborov; Maksimiljan Jezernik — Rim - Atene - Nairobi (potopis) in Fran Sal. Finžgar — Prerokovana.

Na političnem obzorju

Imamo zadovoljnega župana Tržaški zupav dr. M. Franzil je res velik optimist. Za božično poslanico, ki smo jo omenili tudi v našem listu je zdaj dal tržaškemu radiu posebno izjavo o nastopu novega leta. Hkrati se začneja tudi nova doba njegovega županovanja. Povedal je, da bo vodil občinske posle ob podpori krščanskih demokratov (tudi sam je njihov priista), republikancev in socialnih demokratov. Socialistov ni omenil. Nova doba se začneja v povsem novih gospodarsko-socialnih razmerah, ki so neprimerno boljše kakor leta 1958: zaposlenih je zdaj v Trstu mnogo več ljudi (92.912), brez dela jih je mnogo manj (leta 1958 15.916, zdaj 9.480), v nekaterih podjetjih celo primanjkuje strokovnih delavcev; promet v pristanišču je živnejši (na drugem mestu poročamo, da je bil lani manjši kakor leta 1961), pomorski prog je več (TR), površina industrijskega pristanišča bo povečana za milijon kv. metrov itd. Iz županovih ust smo torej po radiu čuli samo ime reči, niti namignili ni na kakerekoli težave, ki utegnejo katedri novi občinski svet na delu. Če je res vse tako lepo in gladko in če temu dosledno denar tako obilno priteka v občinsko blagajno, potem bi nam lahko znižali občinske davke! V resnici pa ni v Trstu vse tako rožnato v gospodarsko-socialnem pogledu. Pomislimo samo na draginjo, ki sta nam jo prinesla poletna suša in decembrski mraz!

O ITALIJANIH V ISTRI pri naša dalje poročilo milanski gospodarski list v posebni številki «Le Tre Venecie», in sicer pod značilnim naslovom «Pulj, Reka in Zadar so bili beneški». Pisec je mnenja, da je v Istri in na Reki ostalo še okoli 50.000 Italijanov medtem ko jih uradna statistika priznava 35.000. V glavnih središčih je italijanska manjšina precej med seboj povezana in ima kulturne krožke, ki živahno delujejo. V zadnjem času so ti živahno okrepili svoje stike z matično državo (Italijo). Vprašanje izplačila dokončne odškodnine za premoženje, ki so ga izseljenci pustili v bivši coni B, še ni bilo zadovoljivo rešeno, ker se vsi izseljenci niso zadovoljili s ponudbo italijanske vlade, da ona izplača odškodnino. (Italija in Jugoslavija sta se namreč že dogovorili v tem pogledu). Junija 1962 so izseljenci v Trstu ustanovili poseben konzorcij, ki naj si v Rimu nadalje prizadeva, da bi za večino 500 Istranov.

JESTVINE

JOSIP JERJAN

DOLINA 69

Postrežemo Vam z najboljšim domačim in istrskim vinom ter domačim prstom v popolnoma prenovljenem lokalu

Mednarodna spedičija in transport GLAVNA DIREKCIJA - TELEF. 141, 184 - TELEX: 03-517

INTEREUROPA KOPER

Mednarodna spedičija in transport z lastnimi kamioni - Pomorska agencija - Spedičerska služba na mednarodnih razstavah in sejmih v tuzemstvu s specialno organizacijo - Transportno zavarovanje blaga - Carnjenje blaga - Redni zbirni promet iz evropskih centrov - Kvantitativni prevzem vagonskih in kosovnih pošilk - Strokovno embalaranje - Dodajanje ledu in vkladščeneje blaga v lastnih skladiščih - Avtoremont in servisa popravila motornih vozil v avtomehanični delavnici v Sežani.

FILIALE:

Beograd, Zagreb, Ljubljana, Rijeka, Maribor, Sarajevo, Sežana, Subotica, Novi Sad, Zrenjanin, Jesenice, Nova Gorica, Kozina, Podgorje, Prevalje, velesejnska poslovalnica v Zagrebu, Plöče-Bar.

PREDSTAVNIŠTVO V TRSTU, VIA MILANO, 7 TEL. 37-823

TRANSADRIA

S. P. A.

IMPORT - EXPORT

TRST - UL. Cicerone 8-II - Tel. 30-214

Skladišče: Scalo Legnami

Vse vrste lesa - eksote - furnirje

poliestere-dekorativne plastične profile - laminatne

stroje in druge artikle za lesno industrijo

Gotovo nas boste razumeli

Ze lansko leto so mnogi it-sti povisali naročnino, ker so se založniški stroški povisali; podražil se je zlasti tisk. Za naš list nismo povisali naročnino, ker smo upali, da bomo podražitev tiska lahko pokrili s skrajšanim stroškom in skrajnim varčevanjem na drugih področjih. V tem nismo uspeli. Podražil se ni samo tisk, in to kar za 25 odstotkov, temveč so se medtem povisali tudi drugi izdatki, zlasti za nabavo listov in strokovnih časopisov. V nekaj letih se je cena tujih časnikov in časopisov kar podvojila.

Iz teh razlogov smo prisiljeni zvišati naročnino za leto 1963 od dosedanjih 850 na 1000 lir za naročnike v Italiji, od 700 na 900 dinarjev v Jugoslaviji; naročnina za druge države ostane neizpremenjena (3 dolarje). V prodaji bo list odšel stal 35 lir pri nas, v Jugoslaviji pa 25 dinarjev. (List je v Jugoslaviji cenejši kot v Italiji). Bralci bodo takoj opazili, da je tudi nova naročnina za «Gospodarstvo» še vedno nižja kakor naročnina za druge podobne liste, še posebno ako upoštevamo, da je izdajanje gospodarskih listov razmeroma drago. Tistim naročnikom, ki so naročnino za leto 1963 že poravnali, ne bo treba doplačevati razlike.

«GOSPODARSTVO»

Prof. Budal o Gradniku

V terek je Slovenski klub v Trstu priredil «Gradnikovo večer». Ob 70-letnici, pred deseti leti je pesnika počastila tržaška mladina s posebno prireditvijo v dvorani Avditorija; slovesnosti je tedaj prisostvoval tudi sam slavjenec. Zdaj pa je Gradnik svoje poždrave Tržičanom sporočil po magnetofonu, ki je posnel tudi njegovo priložnostno pesem in jo prenesel zbranim v Gregorčičevi dvorani. Očitno je tedaj proslava pesnika naših Brd Tolminskih in Krasa močno ganila in te svoje občutke je izlil v posebno pesnitev, ki je zdaj ganila vse zbrane. Po kratkem pozdravu predsednika Hlavatyja, ki je za to proslavo v naglici slavljena tudi portretiral, je prof. A. Budal v lepi besedi in pronicljivo orisal življenje in delo tega našega samonikega pesnika na skrajnem robu slovenske zemlje, ki enega izmed najboljših slovenskih lirikov pa tudi borec za pravice človeka; kakor znan je za Gradnik uveljavil tudi kot prevajalec tujih pesniških umotvor. Lel Nakrst, Stane Raztresen in Jožko Lukeš, člani Slovenskega gledališča v Trstu, so po-predavanju, ki po svoji tehotnosti in preglednosti zaslužita natis v leposlovnem časopisu, z občutkom deklarirali vrsto izbranih Gradnikovih pesmi, za katere je pesniku dalo pobudo trdo življenje naših ljudi ob meji v mirnem in vojnem času, pa tudi usoda samega človeka.

Umik naših uvoznikov drv

Kljub veliki potrošnji, ki jo je povzročil hud mraz pred prazniki, se drva v Trstu niso podražila; na drobno se njihova cena suka okoli 1500, v okoličnici pa okoli 1450 lir. Deloma je na to gotovo vplivalo tudi dejstvo, da drva iz novejših nabav so precej mokra. Vsekakor je drvo dovolj na razpolago. Jugoslovanski uvozniki, ki so se letos dobro pripravili na izvoz niso nikakor v zadregi in dobavljajo tržaškim uvoznikom redno zahtevane količine. Iz drugih virov ne prihajajo letos drva na tržaški trg.

Jugoslovanska drva stanejo okoli 760 lir za stot f.c.o. meja. K tej ceni je treba dodati 13-odstotno carino, prevozne in se druge manjše stroške. Tako dostavljajo uvozniki drvarjem drva po ceni okoli 1100 za stot. Nekateri jugoslovanski uvozniki dovažajo jugoslovanska drva neposredno v Trst, kjer jih prodajajo neocarinjeno po 4400 lir kubični meter. (Vsak kubični meter da približno 4 to 5 stotov drv, različno pač po tem, ali so drva sveža ali suha).

Velik uvoznik drv iz Slovenije je Gozdno gospodarstvo v Postojni, ki ima v okoliških krajih svoje obrate; sicer prihajajo drva tudi iz bolj oddaljenih krajev. To podjetje je lani prodalo okoli 20.000 kubičnih metrov drv v bližnja obmejna italijanska mesta; drva izvažata namreč tudi v Videm. Trst zahteva samo bukovka drva, medtem ko vvažajo furkanca, ki uvozniki tudi javovata drva. Gozdno gospodarstvo Postojna upravlja v glavnem bivše Windischgrätzove gozdove, in sicer mnogo bolj načrtno, kakor se je to dogajalo poprej, da se tako ohranijo gozdovi in izkoristi le prirastek.

Zanimivo je, da se danes v Trstu ne bavi z uvozom drv več noben slovenski trgovec, pač pa se Slovenci bavijo samo še s prodajo na drobno. Še nedavno smo imeli v Trstu tri precej močna uvozna podjetja, ki pa so pozneje opustila to uvozniko dejavnost ter so se vrgla na druga področja. Res čudno je, da niso na njihovo mesto stopili drugi podjetni Slovenci ter so svojo uvožno trgovino prepustili italijanskim uvoznikom. Ta pasivnost je toliko manj razumljiva, ker ni uvoz drv prav nič komplicirana zadeva. Kakor smo omenili, ni treba pri tem vselej niti skrbeti za prevoz, ker nekateri jugoslovanski uvozniki tudi sami dovažajo drva na tržaški trg.

CENA NAFTE V TRSTU

Poročali smo že o posledicah hudega mraza v Trstu in kako so v času nizkih temperatur odpovedale nekatere instalacije centralne kurjave na nafto, ker niso bili rezervarji nafte dovolj izolirani. Nafta se je na več mestih zgostila; tako so nekatera poslopja ostala po več dni nezakurjena. V prodaji na drobno stane nafta zdaj okoli 23,5 do 24 lir, medtem ko je bila nafta v poletnem času cenejša. Tedaj so jo podjetja dostavljala na dom po 18 do 19 lir za kg, pravzaprav večje količine (vsaj 10 do 15 stotov) pa še ceneje. Bolj gosta nafta, ki je manj odprna proti mrazu, je stala 16,6 lire za kg.

INDUSTRIJSKA CONA V TRZICU

Pokrajinski svet v Gorici je v ponedeljek sprejel sklep o ustanovitvi industrijske cone v Trziču. Kljub nasprotovanju socialističnih in komunističnih svetovalcev je večina (DC, PSDI, PLI, SDZ in MSI) izglasovala predloženi osnutek statuta, ki predvideva, naj ima industrijska cona obliko delniške družbe. V njej naj bi imele IRI, tržička občina, pokrajinska uprava in trgovinska zbornica v Trziču dve tretjini delnic, to je vsaka po 5 od skupnih 30 milijonov lir delniške glavnice; ostalo tretjino pa bodo lahko pokupili kasnejši pristopilci člani, predvsem okolniške občine. Svetovalci opozije so predlagali ustanovitev industrijske cone v obliki konzorcija, kar pa je večina odbila.

NOV DOM PRI ST. IVANU

Kakor poroča Katoliški glas, namerava slovenska Marijina družba, pri Sv. Ivanu v Trstu zgraditi dom, saj se bodo zbirali versko in narodno zavredni Slovenci. V ta namen so v bližini svetovlanske cerkve, zadaj za novo slovensko šolo kupili stavbišče.

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

A. POŽAR

TRST - UL. MORERI ST. 7

Tel. 28-373

Prevezujemo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo - Postrežba hitra. - Cene ugodne.

RIJEKA - Jugoslavija

Novo in udobne ladje «Jadrolinije» (opremljene s pripravami za umetno hlajenje) m/l «Orebiča» in m/l «Opatrija» odpušajo iz Trsta vsaki terek in trajajo v vseh najvažnejših mestih jugoslovanske obale ter nadaljujejo za Brindisi, Patras, itej in Piraeus. Potovanje traja 14 dni. Farnik «Lustova» odpušja iz Trsta vsakih 14 dni in trajata v že navedenih lukah ter v Heraklionu na Kreti. Cene prevoza so konkurenčne uslugi na krovu prvostarne. Za informacije se obrnite na agencijo V. Bortoluzzi, Piazza Duca degli Abruzzi, 1 Trst ali direktno na Jadrolinijo-Rijeka

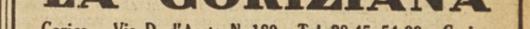
PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

Gorica - Via D. d'Aosta N. 180 - Tel. 28-45, 54-00 - Gorica

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

JUGOLINIJA

Održava osam ltnija i to:

SJEVNA EVROPA

Ekspresna pruga (svakih petnaest dana) iz Jadrana za London i Hull.

Ekspresna pruga (svakih petnaest dana) iz Jadrana za Hamburg, Rotterdam i Antwerpen.

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na trgu z žitaricami so cene poskočile, kljub temu ni prodaja upadla. Tako je pšenica dvignila svoje cene za 50-100 lir pri stotu, ravno tako pšenična moka in koruza. Tudi očiščen in neoljučen riž sta zvišala cene pri stotu. Trg s sadjem in zelenjavo je nekoliko v zaostoj, sicer pa se to po navadi zgodi po večjih in številnih praznikih. Povpraševanje po živilih je čisto, še posebno po goveji klavni živini in po debehilih prašičih za zakol. Cene masla so v zadnjih dneh padle, medtem ko gre sir dobro od rok. Trg s perutnino in jajci se je tudi umiril v primerjavi s prejšnjim tednom; sicer pa so jajca še vedno precej draga. Povpraševanje po vinu je zmerno in zaradi tega tudi prodaja zaostaja; cene so ostale neizpremenjene.

ZELJAVNA IN SADJE

MILANO. — Cene veljajo za kg, vstevši embalažo. Rumene pomaranče 70-80, taroki 120-140, rdeče pomaranče I. 120-135, mandarine extra 130-145, I. 85-90, jabolka različnih vrst 30-35, Abondanza 30-35, deliciosa 35-50, renette 35-55, hruške Kaiser 80-100, limone 100-115, sliv česen (neto) 400-420, pesa 70 do 100, zelje 60-75, korenje kraljevnega pridelka 30-45, olupljene cebulice (neto) 100-135, čebula kraljevnega pridelka 40-45, karčofli 40-45 lir kos, cvetača 70-100, rdeča pesa 140-165, dišča zeljčica (neto) 220-275, cikurija 40-60, solata endivija 60 do 80, solata trokadero 120-170, radič 160-225, zelena solata 120 do 140, okrogel krompir Berlino 115-145, peteršilj 300-384, zelena 70-85, spinjača 100-200, buče 50-70 lir za kg.

ZITARICE

LODI. — Cene veljajo za fit, prometni davek nevracun. Na trgu je mehka domača pšenica 7150-7450, dobra merkantile 6900 do 7000, merkantile 6750-6800, 10 trda domača pšenica 9500 do 9600, fina domača koruza 5550-5600, dobra merkantile od 4050 do 4200, neoljučen riž Arborio 8100-8200, Valone 8600-9200, Carnaroli 9000-9000, R. B. 7700-7800, Rizzotto 7450-7700, Maratelli 7200-7500; očiščen riž Arborio 14-14.600, Valone 16.400 do 16.800, Carnaroli 17.400 do 18.500, R. B. 12.500-12.800, Rizzotto 12.100-12.500, Maratelli 12.100 do 12.400; uvožen jelet 4300-4650, domač oves 5100 do 5500, uvožen oves 4800-5100, uvožen proso 4200-4450, pšenična moka tipa «0» 8700 do 8800, krušna moka tipa «0» od 8300 do 8350, krušna moka tipa «1» 7950-8000, tipa «2» 7600 do 7650, moka za testenine tipa «0» 9200-9400, otrobi tipa «0» 12-12.300, tipa «1» 11.500 do 11.600, koruza presejana moka 5300-5600 lir stot.

ZIVINA ZA REJO

BERGAMO. — Živina za rejo: Krave mlekarice 190-220.000 lir glava, krave privesnice gorske pasme 160-170.000, teleta 6 mesecev do 1 leta stara 55.000 do 75.000, teleta 12 do 18 mesecev stara 75-105.000, konji 1 do 5 let stari 130-150.000, osli 50-60.000, stari prašiči 70 do 80 kg težki 440-460 lir, kg žive teže, 90-100 kg težki 420-430, 40-50 kg težki 480-500, neodstavljeni prašiči 20 do 25 kg težki 580-630, svinje 380-400 lir kg; klavna živina: voli I. 330-360, II. 290-310, bikli I. 340-370, II. 300-320, teleta I. 630 do 650, II. 570-590; konji 210-240, neodstavljen zrebeta 3 do 4 mesece stara 420-440, ovce 170 do 190 lir za kg žive teže.

MLEČNI IZDELKI

MILANO. — Cene veljajo za kg lico skladišče, trošarina in prometni davek nevracun. Domače maslo 850 lir za kg, Lombardsko maslo 840, maslo iz centrifuge 885; sir grana proizvodnje 1960 780-840 lir za kg, proizvodnje 1961 720-770, proizvodnje 1962 660-720, grana domače proizvodnje 440-460, sbrinž svez 470 do 490, uležan 550-570, emmenthal svez 560-580, uležan 660 do 680, provolone svez 550 do 560, uležan 585-615, gorgonzola svez 360-370, uležan 590 do 600, italico svez 440-470, uležan 520 do 550, taleggio svez 440-450, uležan 530-560, crescenza svez 350-380, uležan 440-470 lir za kilogram.

BANKOVCI V CURIHU

ZDA (1 dolar)	431/4
Anglija (1 funt št.)	12,00
Francija (100 n. fr.)	87,00
Italija (100 lir)	0,685
Avstrija (100 šil.)	16,55
CSSR (100 kr.)	13,00
Nemčija (100 DM)	107,00
Belgija (100 b. fr.)	8,55
Svedska (100 kr.)	82,25
Nizozemska (100 gold.)	119,00
Španija (100 pezeta)	7,00
Argentina (100 pezov)	2,60
Egipt (1 eg. funt)	61,10
Jugoslavija (100 din)	0,48
Avstralija (1 av. funt)	9,50

Perutnina na padovanskem sejmu

V Padovi se je 9. decembra zaključila razstava perutnine, ki jo je organiziral padovanski sejem zato, da bi občinstvo in kmetje živinorejce opozorili na čedalje večjo važnost, ki jo ima perutnina v današnji prehrani. V letu 1961 so na Nizozemskem proizvedli 97.000 ton perutnine (105 odst. več kakor v letu 1957), v Franciji 283.000 (+18 odst.), v Zahodni Nemčiji 105.000 (+45 odst.), v Belgiji in Luksemburgu 70.000 (+60 odst.), na Danskem 80.000 (+108 odst.) in v Italiji 290.000 (+59 odst.). Iz teh podatkov je razvidno, kakšen obseg je že zavzelo perutninarstvo v Zahodni Evropi. Namen posebne razstave v Padovi je bil pravi prikazovanje najuspešnejših metod perutninarstva reje. Po letu tega so na razstavi prikazali tudi niz potrebnih naprav in piče. Med razstavo so kuharji pripravljali razne jedi na osnovi izbranih kokoši, pegatko, golobov, itd. Živinorejcem in trgovcem je bila dana tudi možnost, da se za časa sejma redno sestajajo in medsebojno rešujejo skupna vprašanja.

V ZDA vedno več avtomobilov

Meseca novembra so ameriške tovarne izdelale 657.124 avtomobilov, tj. 20% več kakor v novembru lanskega leta. Tako je celotna avtomobilska proizvodnja v ZDA v prvih 11 mesecih leta 1962 dosegla 6 milijonov 191.969 vozil, to je 23-odstotno povečanje v primerjavi s istim razdobjem lanskega leta. Ako avtomobilska proizvodnja doseže v mesecu decembru 504.000 vozil (kakor lansko leto), potem bo celotna proizvodnja leta 1962 znašala 6,7 milijona vozil. V prvih 11 mesecih so prodale ameriške tovarne: General Motors 3 milijone 387.400 vozil (36 odst. več kakor leta 1961), Ford 1 milijon 709.751 (10 odst. več), Chrysler 621.206 (5 odst. več), American Motors 398.922 (15 odst. več) in Studebaker 76.100 (12 odst. več). V ZDA so uvozili v 10 mesecih tega leta skupno 298.387 vozil (za 338,2 milijona dolarjev), in sicer iz Zahodne Nemčije 184.023 vozil (za 195,9 milijona dolarjev), iz Velike Britanije 56.435 vozil (za 84,4 milijona dolarjev) in iz Francije 29.929 vozil (za 22,1 milijona dolarjev).

KOLIKO VRZE MONOPOL BANAN

Finančni minister Trabucchi je navedel nekaj podatkov o trgovini z bananami, ki je zdaj državni monopol. Odkar je ta trgovina prešla v državne roke, se je prodajna cena banan znižala od 475 na 350 lir. Zaradi nižje cene se je potrošnja banan povečala od 650.000 na 1.200.000 stotov.

MANTOVA.

Seveda domača jaja I. 31-33,50, II. 28-29,50, III. 25-26,00, IV. 21-22,50, V. 17-18,00, VI. 13-14,00, VII. 9-10,00, VIII. 5-6,00, IX. 1-2,00, X. 1-2,00, XI. 1-2,00, XII. 1-2,00, XIII. 1-2,00, XIV. 1-2,00, XV. 1-2,00, XVI. 1-2,00, XVII. 1-2,00, XVIII. 1-2,00, XIX. 1-2,00, XX. 1-2,00, XXI. 1-2,00, XXII. 1-2,00, XXIII. 1-2,00, XXIV. 1-2,00, XXV. 1-2,00, XXVI. 1-2,00, XXVII. 1-2,00, XXVIII. 1-2,00, XXIX. 1-2,00, XXX. 1-2,00, XXXI. 1-2,00, XXXII. 1-2,00, XXXIII. 1-2,00, XXXIV. 1-2,00, XXXV. 1-2,00, XXXVI. 1-2,00, XXXVII. 1-2,00, XXXVIII. 1-2,00, XXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, LXXVIII. 1-2,00, LXXIX. 1-2,00, LXXX. 1-2,00, LXXXI. 1-2,00, LXXXII. 1-2,00, LXXXIII. 1-2,00, LXXXIV. 1-2,00, LXXXV. 1-2,00, LXXXVI. 1-2,00, LXXXVII. 1-2,00, LXXXVIII. 1-2,00, LXXXIX. 1-2,00, XL. 1-2,00, XLI. 1-2,00, XLII. 1-2,00, XLIII. 1-2,00, XLIV. 1-2,00, XLV. 1-2,00, XLVI. 1-2,00, XLVII. 1-2,00, XLVIII. 1-2,00, XLIX. 1-2,00, L. 1-2,00, LI. 1-2,00, LII. 1-2,00, LIII. 1-2,00, LIV. 1-2,00, LV. 1-2,00, LVI. 1-2,00, LVII. 1-2,00, LVIII. 1-2,00, LIX. 1-2,00, LX. 1-2,00, LXI. 1-2,00, LXII. 1-2,00, LXIII. 1-2,00, LXIV. 1-2,00, LXV. 1-2,00, LXVI. 1-2,00, LXVII. 1-2,00, LXVIII. 1-2,00, LXIX. 1-2,00, LXX. 1-2,00, LXXI. 1-2,00, LXXII. 1-2,00, LXXIII. 1-2,00, LXXIV. 1-2,00, LXXV. 1-2,00, LXXVI. 1-2,00, LXXVII. 1-2,00, L